

SZABADSÁG

A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCZAS PÁRT KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
SZÉCHENYI-UTCA 45. — WAGNER ÉS SZELÉNYI NYOMDA.
A LAP MEGJELEN MINDEN SZERDÁN ES SZOMBATON.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
RUTTKAY MENYHÉRT.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Egész évre 5 frt. Félévre 2:50 frt. Negyedévre 1:25 frt.
Egyes szám ára 7 kr.

Lakájok.

Jönnek a medáliák ládászámra. Az érme millióival árasztja el az országot az osztrák magyarság, hogy ünnepeltesse a magyar emberekkel azt a leggyászosabb korszakot, melyben tördőféstől vérzett minden szív és a keserv tengerének árja öntötte el a haza földjét. Deczember másodikát ünnepeletti nem a mai, a régi Thunnál nem magyarabb érülettel a kultuszminiszter, kényszerítve a magyar ifjúságot, hogy oly korszak emlékezetét ujítsa fel, melyre hatvanhétben reá vetették a fedés fátyolát; széttépi ezt a jötevő fátylat a klérus, mely pásztorlevelet ad ki deczember másodikának ünneplésére. Osztrákká teszik a magyart erőszakkal és azt parancsolják rá, hogy ünnepeljen akkor, a mikor a legjobb volna, ha nem kellene reá gondolnia arra a napra, a mit ünnepelnek.

Senki sem mondja, hogy nem lojális a magyar. A távol és közel multban, a legutóbbi napokban ezer alkalommal bebizonyította, hogy dinasztikusabb nincs nála. Tiszteli a trónt, hódol a koronának és meghajlik az uralkodó előtt, kivált, ha annak személyében egy kiváló erényekben gazdag embert is tanult ismerni. De hát ehhez a lojalitáshoz, ehhez a dinasztikus érülethez mi köze deczember másodikának? Mért kell medáliás magyaroknak támadni milliószámra, hogy merik ezt a napot bevinni a magyar iskolába ünneplés czimén, mikor ehhez a dátumhoz semmi köze a magyar embernek?

Deczember második az osztrák császár jubileuma. Nem kell feltépní azt a fátyolt, melyet ama bizonyos eseményekre vetett a nemzet, mégis meg lehet magyarázni, hogy nem a mi jubileumunk. És akárhogy forgassa szemeit a tul-lojális csuszás-mászás, mely a Habsburgok trónra lépte óta egyebet sem tesz, mint rossz szolgálatot a Habsburgoknak és a nemzetnek egyaránt, nem fogja kisüthetni, hogy annak a fenkölt lelkű férfiúnak a jubileuma ez, a kinek fején Szent István koronája ragyog. Az a dátum egy oly esemény felszázados évfordulója, melyet ünnepelet az osztrák császár, melyen jubilálhat Ausztria, de a melyet nem sorozhat ünnepei közé Magyarország, ha csak önmagát nem akarja besorozni az összmonarchiába. A magyar király nem jubilál ezen a napon semmit, követke-

zőleg a királyért rajongó magyar nemzetnek nincs mit jubilálnia.

Hanem azért a medáliák jönnek. És kapós csecsebecse gyanánt mohó örömmel fogadják a Wlassicsok és egyéb hasonló hivatalos hazafiak. És buzdító, lelkesítő pásztorlevelet bocsátanak ki még a püspökök is, hogy ünnepeljen mindenki deczember másodikán és viselje a császári érmet minden magyar-osztrák a Lajthán inneni tartományban. És ünnepek lesznek hazaszerte és az ifjúság meg fogja tanulni, mi az osztrák hazafiság. És leszen ünnepe széles e hazában és a felmedáliázottak kórusban fogják zengeni az ausztriai császári jubileum magasztosságát.

Hát hol van az a közszellem, mely ennek a jelenségnek a fonákságára rávezetné az embereket? Olyan nagy idő felszázad, hogy azalatt mindent el lehet felejtteni és magunkról is megfeledkezünk egészen? Ki kényszeríti a lojális hazafiakat, hogy deczember másodikának emlékére érmet fogadjanak el és viseljenek? És mi sugja ezeknek a kitüntetésre kiszemelt hazafiaknak azt, hogy önként vallják magukat osztrákoknak, kivéven részüket abból az ünneplésből, mely nem a mi ünnepünk, de melyre gondolva, sirni szeretnénk.

Semmi. Még a viszonzosság se diktálja ezt. Ausztriának tuczatokra menő tartományai és nemzetségei mozdultak-e meg, ünnepeltek-e, mikor a magyar királynak voltak magyar nemzetével közösen megült ünnepnapijai? A hatvanhetedik, junius nyolczadikának negyedszázados fordulóján mi történt odaát a Lajthán. Olyan esöndes köznap volt az ott, mint a többi. És gondolt-e a jó sógorok közül csak egy is arra, hogy a maga ünnepeinek tartsa azt a kilenczvenhatodik május harmadikát, mikor a magyar nemzet a magyar királyal élén a magyar korona dicsőségét ünnepelet? Dehogya gondolt. A magyarok ünnepei voltak azok és senkinek nem jutott eszébe, hogy az uralkodó személyének közössége még az ünneplésben is szaporítsa a közös ügyeket. Nem is kívántuk tőlük, nem is vártuk.

Legyünk igazságosak. Ők se kívánják tőlünk most az ünneplést. Mi magunk vagyunk megint pápábbak a pápánál. Szinte tolakodunk az ünnepléshez, melynek során Magyarországnak nincsen szerepe és magunk kérjük ki részünket az emlékérmekből deczember másodiká-

nak dicsőségére, holott ennek a napnak a pro memoriája reánk épenséggel nem tartozik.

Igazi felségsértés az, a mit a legjobb, legszeretettebb király ellen elkövetnek csuszó-mászó tanácsadói, mikor Magyarországot beviszik a medáliás jubileumba. Felségsértés, mert a magyar király maga gondoskodott róla, hogy annak a gyászos korszaknak, melyben az ő nevével visszaélve közönséges lakájok rugdosták a történelmi Magyarországot, az emléke is elmuljon örökre ebben az országban. Harminczegy esztendő munkáját fordította az uralkodó arra, hogy semmivé tegye ezt az emléket s a magyar rajta is volt, hogy királyának czélzata teljesüljön. Ő is segített minden alkalommal kitörülni a történelem legsötétebb lapjainak véres sorait. És most előállnak az osztrák-magyarok és felujítják, parancszoóra való ünnepléssel még kiáltóbbá teszik azt, a mire gondolni senki se akar. És az e hazában mindenek által tisztelt és szeretett király személyét nem kimélve, arczul ütök a nemzetet, miként ha egyéb czéljuk nem volna, mint semmivé tenni annak a felséges aggastyánnak három évtizedes munkáját.

Türi-e a nemzet, hogy osztrákká tegyék a magyart? Ez lesz a legközelebbi napok kérdése. A városunkban lakó tisztviselők, hivatalnokok és tanárok feleljenek erre a kérdésre. Feleljen rá az egész ország szive, lelke szerint, akkor helyes lesz a válasz. Mert ennek a nemzetnek magyar még a szive és soha se volt bün, ha a magyar szív érülete őszinte, férfias kifejezésre jutott. Ez az érület pedig azt parancsolja, hogy a medáliás osztrák-magyarok által ne hagyja magát a nemzet belesodortatni egy olyan ünneplésbe, a mi nem vezethet másra, mint elkeseredésre, jogos felháborodásra. A magyar király személye mindig szent lesz minden magyar előtt, de el kell kergetni a magyar trón lépesőjéről azokat a lakájokat, a kik osztrákká akarják tenni a magyart.

— **Banffy—Tisza-féle választások.** *Pesti Napló 1884. évfolyam, 129 szám, május 10. számából.* „Szolnok-Dobokamegye apránként kinötte magát királyhágóntuli Hontmegyére. Legalább azok az esetek, melyekről levelezőnk tudósít, erre mutatnak. Pittoreszk képek, melyeket deési tudósítónk megbotrankozással emlit föl. Halász tanfelügyelő rendeletet bocsátott ki Budai József magyar-

láposi tanító ellen, azzal a megjegyzéssel, hogy ha ellenzéki lesz, a kormány tőle megvonja támogatását. Bánffy Dezső br. pedig önhatalmulag hivatalvesztés terhe alatt intézkedett egy tanító 48 óra alatti áthelyezése iránt. Pap Sándor járásbíró nyilvánosan fenyegeti perük elvesztésével azon választókat, kik a magyar láposi kerület mérsékelt ellenzéki jelöltjére, Bethlen Pál grófra szavaznak. *Vékony Ferencz szolgabíró saját uri kezével tépi le a jelvényeket az ellenzéki választók kalapjáról stb.*

Halász Ferencz szolnok-dobokai tanfelügyelő a nevezett tanító áthelyezése ügyében válaszolva, a Pesti Napló 1884-ik évi 133. számában a többek közöttezket írja: „Értésére adtam továbbá, miszerint nem tartom öszszeegyeztetőnek, na az államkormány egyik tisztviselője, milyen az állami iskolai tanító is, nemcsak hogy a kormány törekvéseit nem támogatja, de annak nyíltan és feltűnő módon ellene működik.”

Ugyancsak a nevezett lap említett évfolyamának 132 ik számából megtudjuk, hogy Vékony szolgabíró a nevezett tanítót nemcsak hivatalvesztéssel, de eltoloncsolással is fenyegette, ha 48 óra alatt az állását el nem foglalja.

Ezekhez nem kell kommentár. Az ilyen alávalóságokat nevezik Magyarországon „szabad választás”-nak.

A jövő zenéje. A zenebona kedveiői ne csüggedjenek el a képviselőháznak mostani csöndessége miatt; lesznek itt még czifrább dolgok is december közepe táján, mint a minők a multkori éjfélig tartó ülésben voltak. *Bánffy* fejében valami *furfangos terv* fő, senki sem tudja, micsoda. Az ellenzék sem tudja. De egy határozott szándék van:

Mihelyt báró Bánffy akármilyen javaslatot áll elő, hogy a neki alkalmatlan obstrukciót megnehezítse, megrövidítse vagy lehetetlenné tegye: abban a perczben az egész

ellenzék lelép a vitatkozás mezejéről és tisztára a technikai obstrukcióra veti magát.

Ezt a csöndet, a mi most van, a királyhoz intézett felirat kedvéért óvja meg az ellenzék. Hadd hangozzék ez a királyhoz intézett szó a hozzá méltó csendben. Mit jelent ez a fölirat? Reméli tán az ellenzék, hogy a ház azt elfogadja? Nem. De biztos tudomása van róla, hogy a felirati javaslat benyújtása nem marad titok a király előtt s ha nem is a képviselőház utján, de mégis elebe fog kerülni ez a remek panaszos és kérő szózat.

Azért készítette az ellenzék ezt a feliratot, hogy ezzel is igazolják azt a magatartásukat, igazolják azt a rombolást, melyet meg nem hallgatásuk esetén a képviselőházon fogunk végbevinni. Eleget szóltak a nemzethez, most szólnak a királyhoz: Felséges Urunk, ha országod alkotmányát épségben akarod megőrizni, ha rongyokba tépve látni akarod, adj az országnak más kormányt. Ha teljesíti a kérést — csend és rend lesz az országban. Ha nem — ám hadd pusztuljon bele a kormányásta sirba ez az egész parlament!

Az ellenzék csöndes várakozásának terminusa *december 4—5-ig tart.* Azt tudják, hogy mielőtt az uralkodói jubileum ünnepségei le nem zajlottak, addig semmi áron sem fogja a király a mai kormányt elbocsátani, bármit tegyen is az ellenzék. Az ünnepségek végéig tehát nagyobb ostromokat a magyar képviselőházban nem lehet várni.

És azután? Azután rohamosan közeledik az új esztendő napja. Terminusa a legfontosabb ügyek elintézésének. Csak végig kell nézni ez ügyek során, csak belenézni e kétségbeesett helyzet mélyébe és könnyű lesz következtetni, hogy mi következik azután. Ime:

Bánffy nem kap *kiegyezést*, nem kap *kiegyezési provizoriumot*; nem kap *költségvetést* a jövő esztendőre, nem kap *indemnítást* az állami költségek ideiglenes fedezé-

sére; nem kapja meg a törvényt, mely a jövő tíz évre az *ujjonczok számát* meghatározza, nem kapja meg a felhatalmazást a jövő esztendei *ujjonczozásra*. Nem kap meg semmit, csak a vihar és felfordulás és földrengés lesz a magyar parlamentárizmus csataterén és fel fog lázadni az uton és az egykori véderővita minden pusztító lángja fog dühöngeni a Házban, a fővárosban, az országban.

És a mikor világos tény, hogy a jövőnek ezt a félelmetes zenéjét egyetlen dologgal lehet csak elhallgattatni: a mikor bizonyos, hogy mihelyt br. *Bánffy* helyébe más ember jön, egy csapásra lehet kiegyezés vagy provizorium, lesz indemnítás, lesz *ujjoncz-törvény*; a mikor bizonyos, hogy új miniszterelnök kinevezésével véget ér a képviselőház tekintélyének porba tiprása, a politikai szenvedélyeknek forradalommal fenyegető viharzása; a mikor mindez világos és bizonyos, nem kétségtelen-e, hogy a király nem fogja kiszámíthatatlan veszedelmek elé sodorni hű országát a Bánffy-kormány megtartásával, hanem ellenkezőleg, meg fogja szabadítani ettől a káros krizistól a Bánffy-kormány fölmentésével.

És én ma, mint az egész politikai világ meggyőződését, azt jelenthetem önöknek: *a Bánffy kormány az új esztendőnek legfőbb első két napját fogja megérni.*

A sok „hamis.”

Mi magyarok teljesen a civilizáció jegyében járunk. Hála az egeknek, van már hamisított közvéleményünk, hamisított parlamentünk, hamisított borunk és — hamisított történelmünk.

Ugy szokták mondani, hogy jogállam vagyunk, hol minden és mindenki a jog és törvény oltalma alatt áll; mégis mig pl. a borhamisítót büntetés is éri, addig a történelem hamisítója, a magyar állameszme ellen törő merénylő nem részesül az olyan leczkében. Pedig az utóbbi inkább megérdemelné!

TÁRCZA.

De profundis.

— Naplótörredék. —

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —

Irta: Várnay Dániel.

— febr. 10.

Itt ér az esteli sötétség az íróasztalom mellett. A tollat már régen letettem, nem bírta a kezem, reszketett, mint a nyárfa levele, ha belekap az őszi fuvallat. Két kezembe hajtom a fejem és úgy nézlek téged; a te menyeeien mosolygó arczodra tapad szememnek tekintete sóváran, epedőn, én lelkem, angyalom . . .

És a hogy nézlek, nézlek, lassan, nesztelenül borul le a szobára a sötétség, de maradok; nem is tudnék mozdulni arról a helyről, a hol téged láthatlak, a te arczodnak mását . . . Mintna te magad állnál itt s nem e rideg fénykép, úgy tetszik nekem; mert hiszen erről a rideg kartonlapról a fekete sötétségből is kivillan gyönyörűsége két szemed sugára. És én önkéntelenül utána nyulok a néma képnek, ajkaimhoz vonom és rálehelem szívem-lelkem legédesebb csókját, a mely után megdobban a szívem forrón, édesen, mert azt hiszem, te magad vagy itt, tenmagadat foglak át két reszkető karommal s te magadnak susogja el ajkam lázas remegéssel lelkemnek hűség- esküjét . . .

Te magadnak! . . .

. . . Felriaszt e kéjes lelkiállapotból a tomboló vihar, a mely nyargaltában megmegrázza féktelen dühösséggel az ablaktáblákat . . .

. . . Fölébredék s nem látlak téged, megdobban szívem keserves dobbanással és lelketrázó zokogással borulok le erre a rideg, néma képre, a te arczodnak mására s zokogok utánad, kit elvesztettelek örökre . . . örökre! . . .

* * *

— február 15.

Az imént hagyott magamra orvosom. Megtöltötte, hogy kimenjek az utcára. Olyan szelid arcczal mondta ezt és én láttam a szemeiből a mély szánalmat, a mit irántam érez . . . Gyöngéden simított végig hosszukás, fehér kezével forró homlokomon s láttam az aggódó kifejezést, a mi kiült az orcájára.

— Maga nagyon beteg — mondta — s én megköszöntem őszinteségét. Rég tudom, nagyon rég, hogy beteg vagyok, hogy fáj, hogy sajog a szívem . . . es az orvos, az mást látott, nem látott a szívembe, az arczomról látta csak, hogy beteg vagyok. Órizzom a szobát . . . Hát még ez is . . . ne láthassalak téged már sehogy sem. Pedig, hej, szeretnék ott lenni az esküvődön. Akkor szeretnék a szemed elé állni, a mikor az oltár előtt hűséget esküdsz annak a masiknak. Ugyan mit tennél? Ki mernéd-e

mondani esküdet . . . te kárhoztomban is édes, te drága teremtés! . . .

De mit használna már minden, mit tehetnék én, a ki semmi vagyok hozzád képest . . . a ki elvakulok, elkabulok, ha közeledben vagyok . . . tudom, képtelen lennék a rosszra, képtelen lennék neked rosszat, keserűséget okozni . . . tudom.

. . . De mit kesergek, mire való ez most már, mikor olyan közel állok a halálhoz. Csak nekem fáj, ha rágondolok a nagy csalódásra, az elviselhetetlen nagy csapásra, a mit nékem okoztál; minek sirjak utánad, hiábavaló dolog lenne, mert ah, jól tudom, ha kizöldül a természet újra, ha a nap fölolvasztja a kemény jégtáblákat . . . én már nem leszek, már nem fogok létezni.

Tán csillapulna némileg a szívem fájdalma, ha az elmúlt, jobb időkre gondolnék, talán az akkori időkre, a mikor nagy boldogságomban azt is elfeledtem, hogy ki vagyok, mi vagyok s mért szeretlek téged, a ki eltörpülök melletted, miért kerestem a magamban, a biborban a boldogságot, — én, ki a porban léteztem, — mikor a kunyhóban kellett volna keresnem és ott bizonyára megtalálom s az a boldogság sirig tartott volna.

Elmondom magamnak, meggyónok a halalom előtt, de ma még nem, mert gyenge vagyok, a kezem nem bírja a tollat, majd holnap . . . holnap . . .

* * *

(Folyt. köv.)

Magyarország legmagyarabb (l) vallás- és közoktatásügyi miniszterét dicséri a legújabb hamisítás: a történelem meghamisítása. „*Kiszárolag sajátkezű felbontásra*“ címzett bizalmas rendelete, melylyel az osztrák császárnak ötvenéves uralkodói jubileumát december 2-ikán ünnepélylyel akarja megünnepeltetni az ifjúsággal, foglalkoztatja most az országnak eddig még hamisítatlan közvéleményét.

De meg is érdemi a szóbeszédet, mert — igen sok őszinte szó fér hozzá.

Akárhogy is türtöztetjük magunkat, hogy nyugodtan, minden indulat nélkül szóljunk ez újabb merénylethez, magának a ténynek kvalifikálhatlan volta szinte lehetlenné teszi, sőt talán egyenesen arra ösztönöz, hogy azt a fátyolt is fel-fellebentsük, melylyel némelyek a multat befedni szeretik.

Tehát először Hentzi-szobor az ifjúságnak, azután ötvenéves császári jubileum ünneplés! Ez nem volna rossz! Előbb azonban megkérdezni bátorokodnánk, hogy hát hol is élünk, lakunk mi tulajdonképen: Magyarországon e vagy Bohémiában, mert e nélkül a dolog nem érthető; — vagy a mi tudunk és hitünk nélkül mikor lett bekebelezve országunk az osztrák tartományok közé?! Mert igen fontos dolog ezen kérdés tisztázása; a végeredménytől függ, hogy ünnepelhetünk-e mi december 2-ikán, a mikor nemzetünket, országunkat, létünket akarták eltörölni a föld színéről Bécsben.

Az egyedüli bíró csak a történelem lehet. E szerint pedig mi szabad, független ország volnánk, a melynek csak királya van és nem osztrák császára, a melynek csak annyi köze volna tulajdonképen az osztrákokhoz, hogy a ki nálunk király, az odaát egyszersmind osztrák császár!

Ugyancsak a történelem szerint nálunk 67-ben történt meg a koronázás s így csak ettől az időtől kezdve uralkodó nálunk a király; ennek pedig nem 50, hanem még csak 30 éve. Mi köze tehát a magyaroknak az 50 éves jubileumot ülő császárhoz, mikor neki csak 28 éve uralkodó királya van?!

Hova jutunk el mi ilyformán?!

Hát a mit a nemzet a legváltóságosabb időkben a saját előremenetelének a rovására is nem akart elismerni, azt most utólag szankcionálja?! Hát gyermek-e a magyar nemzet, kit, ha megvertek, még neki kell bocsánatot kérnie?!

Nem! És mert nem játékszer csak csupán a magyar nép, hanem egy öntudatos, évezre des nemzet: épen ezért, ha egy miniszter ilyen merényletet követhet el a magyarság, a magyar alkotmány, a magyar állameszme ellen, akkor a népnek nemcsak jogában áll, hanem *egyenes kötelessége* azt a rendeletet negligálni, magára nézve kötelezőnek nem tartani — hisz ezzel csak önmagát és alkotmányát védi.

A magyar nép nem engedheti, hogy a *fiával* megünnepeltessenek egy olyan ünnepet, melyet a *magyar nemzet* nem tart annak.

A magyarság nem ismerhet és nem ismer semmiféle osztrák császárt, a magyaroknak csak királya van, a kit megfelelő alkalmal meg is szokott tisztelni ünnepélylyel.

A magyar királynak pedig semmiféle ünnepe nincs december 2-án, tehát nem is fog ünnepelni sem a magyar nép, sem annak fiai: az ifjúság!

Ha *Wlassics* ily módon, nemzetének arculcsapása által óhajtja a bécsi kamarilla kegyébe bejutni, úgy igen elhibázta ezt a lépést; a magyar nép nem alacsonyítja le magát az ő és az összkormány eszközévé. Hiába is mentegeti magát, hogy a december 2-ikára *megrendelt* ünnepélynek semmi köze a „Gesammt monarchie“ eszméjéhez; józan ember azt nem hiszi el; mert vagy nincs *tényleg* köze ahhoz és akkor a nép nem ünnepelhet — mert nincs miért — vagy csakugyan a *Gesammt monarchie* eszméjét akarja kifejezni az az ünnepe, akkor pedig egyenesen *nem szabad* ünnepelni, sőt

mi több — állást kell foglalnia azon fel-fogás ellen!

Jó lesz ezt meggondolni a mostani időkben, a mikor mindenféle törvény- és szabály ellenes dolgot a *szokás* törvényesítő erejével legalizálják!

Egy dologhoz azonban nem férhet kétség és ez, hogy szomorú idők bekövetkezésének jelét mutatja az a rendelet. A magyar nép joga megsemmisítve, törvénye illuzoriussá téve, alkotmánya ma-holnap felfüggesztve és végre ráadásul az abszolútizmus is küszöbünkön van. Sülyedés és lehangoltság, tétlenség és zsidbasztó álom: olyan kilátások, mintha csak egyre lehetne még reményünk — ha így haladunk, ha a magyar miniszterek ilyen módon állnak a nemzeti ügy szolgálatában — hogy végkép nem pusztulunk el, mert feltámadunk, a miként már azelőtt is feltámadtunk.

D. Miklós.

Jogaink értéke.

Miskolcz város vagyonsodására nézve minden időben nagy hátrányul szolgált az a körülmény, hogy a város előljárósága és képviselőtestülete sohasem tudta, hogy a kezében lévő jogoknak *mennyi az értéke*. Ezeket a jogokat kivált a multban oly mesés olcsó árákért adta bérbé a város, hogy szinte megdöbbentő.

Ezt a gondolatot most a *kövezetvám* és *vásárjog* szerencsés bérbeadása juttatja eszünkbe. Minden embert meglepett, hogy ezeknek a jogoknak bérletéért a jövő évre 9000 frttal ígértek többet annál az összegnél, mint a mennyit eddig fizettek. Meglepett különösen azért, mert az eddigi bérlő minden évben bérléengedésért folyamodott; azal indokolván kérelmét, hogy a villamos vasut megnyitával és egyéb más körülményeknél fogva jövedelme annyira megcsappant, hogy a bérleti összeget fizetni nem képes.

Ha *Rosenberg* Simon budapesti lakos ide nem jön és rá nem lizitál a miskolczi pályázókra, a legnagyobb nyugalommal és jó lelkiismerettel ismét odaadtuk volna a bérletet olcsó áron. Ámbár ki tudja azt, hogy az az 50.550 frt évi bérösszeg is *nem kevés e?* Nem tudja ezt senki Miskolczon, talán még Dick Mór sem, a ki eddig bérelte, hogy ezek a jogok *mennyit érnek?*

Hogy mennyire tudatlanok vagyunk mi miskolcziak a város jogainak értékére nézve, azt semmi sem bizonyítja jobban, mint a regále-jog időnkénti bérbeadásának érdekes története. Ezt a történetet okulásnak okáért ime elmondjuk.

A regále-jogot a 60 as évek közepén *Paczauer* Mór vette bérbé, fizetett évenként 12.000 frtot. Ilyen mesés olcsó áron bírta ő ezt a bérletet hosszú *tizenkét éven át* s talán még tovább is az övé lett volna a bérlet, ha 1876 ban *Neuman és Neuherr* — gondolom — hódmezővásárhelyi lakosok ide nem vetődnek. Ezek egyszerre 28.000 frt évi bérösszeg mellett bérbevétték a regalét három évre. Miskolczon minden ember hanyat vágódott ennek a rettenetes nagy összegnek hallatára. El is nevezték őket bolondoknak s jövendőlték, hogy néhány hónap mulva csufosan faképnél hagyják Miskolczot. Hogy ezek az urak nem voltak bolondok, a következmény hamar bebizonyította. A mint ezek az urak megkezdték működésüket s megmutatták, hogyan kell a bérletet kezelni, konzorciumot alakítottak és 45.000, mond *negyvenötezer forintot* ajánlottak föl nekik, csak adják át a bérletet és menjenek innen a pokol fenekére. Neuman és Neuherr urak alig egy hónapi itt tartózkodás után zsebvágták a 45.000 frtot és bucsut mondtak Miskolcz városának. Három év mulva a *Karla-Vandrák-Fodor-Gyöngyössy* konzorcium már 65 000 frtért vette ki a a bérletet. Ekkor is nagyot bámultak az emberek, de nem annyira, mint három évvel

azelőtt. Hogy ez a bérlet nem végződött valami fényes eredménnyel, annak okául azt hozzák föl, hogy a bérlők nem értettek a dologhoz. Kéőbb a város megvásárolta a munkácsi püspökség, dr. Szabó Gyula és Xifkovics Emil regále-jogát, ekkor már a bérlet 100.000 frtot ért. S talán többet is, a mikor a város maga vette házi kezelés alá.

Ebből a történetből mi a tanulság?

Az, hogy ha Neuman és Neuherr urak ide nem jönnek és oktatást nem adnak a bérlet kezelésére és értékesítésére nézve, talán még ma is valami csekély bérösszeget fizetnének a regále-jogért s akkor a város még annyit sem kapott volna megváltás czimén az államtól, mint a mennyit kapott.

Igaz, hogy Miskolcz városa a tandíjat becsületesen megfizette, de az oktatás talán mégis többet ért a tandíjnál, mert így legalább megtudtuk: *mennyit ér a regále?*

Most épen így vagyunk a *vásárjog* és *kövezetvám*-bérlettel. Még csak fogalmunk sincs róla, hogy ezek a jogok *mennyit érnek?* No, de majd megtanít bennünket *Rosenfeld* Simon.

Ma még nem tudjuk: mennyi lesz a tandíj. De bármennyi legyen is, azt a város — mint jogi személy — nem fogja megérezni. A város örülhet annak, hogy a bevétel e czimén egész váratlanul évenként 9000 frttal szaporodott, a mely összeg bizony bizony nagyon ráfér erre a temérdek teherrel küzködő városra, mely teljesen a maga erejének köszönheti szellemi és anyagi emelkedését.

Azt beszélnek, hogy ezek a tanítómesterek: Neuman és Neuherr, valamint Rosenfeld Simon és Társa nem maguktól jöttek ide, hogy megtanítsanak bennünket jogainknak értékére, hanem van Miskolczon egy izgága ember, a ki nagy szorgalommal és előszere-ttel kémleli azokat, a kik a város kárával akarnak meggazdagodni. Ez az ember *Weisz* Mátyás korezmáros. Ő vezette ide Neuman és Neuherr urakat a multban és *Rosenberg* Simont a jelenben.

Ha ez a dolog így van, akkor *Weisz* Mátyásnak nem csekély érdeme van városunk pénzügyi viszonyainak javítása körül s mint ilyen bizonyára nem érdemi meg azt a sok zaklatást és mostoha bánásmódot, melyben őt, mint korezmárost részesítik. Különb, hátha őt is azért zaklatják, mert ő is zaklat másokat?

A zaklatás szó ismét csak a vásárjog és kövezetvám új bérlőjére vezet vissza bennünket. Szép, nagyon szép az az 50.550 forint bérösszeg, de ha annak a beszerzése a közönség zaklatásával jár, ha azt zsarnoki basáskodás útján fogja bevenni, s ha így a vidéki vásáros közönséget el fogja terelni városunkból s megcsappan a forgalom, akkor az ilyen magas bérösszegeből nem kérünk. Ilyen úton meg sem akarjuk tanulni, hogy a kövezetvám és a vásárjog *mennyit ér?*

UJDONSÁGOK.

Dalestély.

Városunk társadalmi életének sivár mezején mindig kellemes oázként jelenik meg koszorus daláregyletünk dalestélye. S azt hinné az ember, hogy az élet harcában kifáradt lelkek tömegesen sietnek ez óás felé, hogy az ott fakadó édes dalnak fraisz forrásaitól üdülést nyerjenek. Oh nem! Miskolcz város művelt közönségének nagyon kis része az, mely gyönyörűséget talál a valódi művészi szép élvezetében. Ez az oka, hogy a dalestélyen a közönség csak félig töltötte meg a „*Korona-szálló*“ disztermét. Hanem az a közönség, mely jelen volt, igazi mű-életben részesült.

De ezen nem is lehet csodálkozni. A miskolczi daláregylet kebelében oly kiváló hangerők csoportosultak össze, hogy azok-

kal művészi sikert elérni nem nagy mesterség. Énekeltek is daláraink szépen, lelkesen, szívet-lelket megragadó és elandulító művészi erővel. A hangárnyalatok mestersen váltakoztak egymás után, a leheletszerű *pianissimók*, mint az orkászertű *fortissimók* teljesen érvényre jutottak. Csak a *crescendó* és *decrescendó* fokozatos keresztülvitele alkalmával tapasztalhatta a szakértő, hogy az első tenor és a második basszus nem volt mindenütt egyöntetű, míg a két középső szólam hangja remekül egybeolvadt.

Daláregyletünk összesen nyolcz nehéz és nagyszabású kardalt adott elő, olyan darabokat, melyek ugyancsak próbára teszik az énekkar erejét és képességét. A dalárda mindeniket nagy sikerrel adta elő. Felhangzott a közönség tapsa az „*Ossián*”, a „*Köny*”, a „*Késő vágy*”, a „*Balatonai nóták*” elnevezése után, de a lelkesedés *Lányi Ernő* népdalegyvelegeinek: „*Miről apám nagy busan szólt*” és „*Sirtam eleget utánad*” előadása után tört ki csak elementáris erővel s a jelen volt szerzőt zajos ovációkban részesítették. Nagy tetszéssel és falrengető tapsal fogadta a közönség Engelsperg „*Anyanyelvem*” című kardalát és Erkel Ferencz „*Elvinnélek én, csak adnának*” című népdalegyvelegét. Ezeket, valamint a *Lányi* dalait a közönség hangos kívánságára a dalárdának meg kellett ismételnie.

Örömmel és büszkeséggel kell elismernünk, hogy koszorus dalárdánk ma teljes erejében s a tudásnak magas színvonalán áll, a mi nem csekély érdeméül szolgál *Miskolczy Pálnak*, a dalárda jelenlegi karnagyának.

A közönség soraiban ott voltak: Soltész Nagy Kálmán kir. tan. polgármester, *Lányi Ernő* egri székesegyházi főkarmester, *Kun Kálmán*, dr. *Szabó Gyula* kir. tan., *Bulyosky Gusztáv*, *Tóth Pál*, *Porcs János* főgimn. tanár, *Blazsejovszky Ferencz* apátplébános, *Rácz Jenő*, *Petró József*, *Szőke Dániel*, *Gálffy Ignác*, *Fischer Lajos*, *Bajay Amand*, *Tóth Ferencz* és *Ruttkay Menyhért* a másik két dalárda karnagyai. — *Leányok*: Soltész Nagy Elza és Irma, *Kun Mariska*, *Tóth Erzsike*, *Rostetter Erzsike*, *Fischer Margit*, *Gubás Gizella*, *Kiss Iduska*, *Jankó Sárika*, *Szücs Juliska* és *Mariska*, *Petró Erzsike*, *Fürész Róza*, *Korbély Piroska* stb. — *Asszonyok*: Soltész Nagy Kálmánné, *Kun Kálmánné*, *Miskolczy Pálné*, *Tóth Pálné*, *Porcs Jánosné*, *Rácz Jenőné*, *Mahr Pálné*, *Fischer Lajosné*, *Gálffy Ignáczné*, *Petró Józsefné*, özv. *Kiss Endréné*, *Weidlich Pálné*, *Katona Józsefné*, *Hebrony Józsefné*, *Pogány Bertalanné*, *Szücs Sándorné*, *Scholtz Józsefné*, *Thury Józsefné*, *Farkas Jánosné*, *Balázs Mihályné*, *Beregszászy Károlyné*, *Szemerédy Lászlóné*, *Közszeghy Istvánné* stb.

— **Személyi hírek.** *König Gyula*, miniszteri tanácsos, a felső kereskedelmi iskola főigazgatója, a miskolczi kereskedelmi iskola inspicziálása végett városunkba érkezett. — *Déván Ottó* kir. ügyész a napokban Mező-Kövesden időzött.

— **Kihallgatáson.** Dr. *Sugár Ignác*ot, a miskolczi kereskedelmi és iparkamara h. titkárát, *Lukács László* pénzügyminiszter tegnap kihallgatáson fogadta. Ez alkalommal nyújtá át n. i. *Sugar Ignác* jelentését a porosz és német központi szövetségi tanulmányutjáról.

— **Országos gazdasági közgyűlés.** Az országos magyar gazdasági egyesület vasárnap közgyűlést tartott Budapesten, melyen Borsodvármegyéből *Melczér Gyula* és *Miklós Ödön* vettek részt. *Miklós Ödön* a gyűlésen nagyhatású emlékbeszédet tartott gróf *Bethlen András* egyesületi alelnök elhunytá fölött.

— **Bucsuéstély.** A miskolczi üzletvezetőség pályafentartási osztálya *Gianone Adolf* felügyelő, osztályvezető, tiszteletére azon alkalomból, hogy Budapestre, az igazgatósági központba helyeztetett át, vasárnap este a „*Seper*” szállóban bucsuéstélyt rendezett. Jelen voltak: *Görgey László* üzletvezető,

Stankovits Miklós főfelügyelő, ü. v. helyettes, *Karafiáth Győző* füzes-abonyi, *Erdei Mór* homonnai, *Fuchs Henrik* kassai, *Legányi Károly* kassai, *Zupkó Károly* losonczy, *Rév Ödön* ó miskolczi, *Berkovecz József* uj-miskolczi, *Somogyi Géza* rimaszombati, *Glück Vilmos* rosznyói, *Pecz Vilmos* s.-a.-ujhelyi, *Bogesich János* zólyomi osztályvezető mérnök, továbbá a miskolczi üzletvezetőség pályafentartási osztálya: *Hauser Jenő* felügyelő, *Siess Győző*, *Frautner Ignác*, *Ungár Samu*, *Posta Sándor*, *Lippay Béla*, *Alexy Hugó* főmérnök, *Papp Imre*, *Nádai Lajos*, *Fáy József* mérnökök s az üzletvezetőség számos hivatalnok. A szebbnél-szebb toasztoknak nem volt vége-hossza. A kedélyes estélynek a kora reggeli órák vetettek véget.

— **Hymen.** *Schwarz Mór*, a „*Duna*” bizt. társaság helybeli tisztviselője, eljegyezte *Feilbogen Vilma* kisasszonyt.

— **A m. á. v. altiszti kör** a belügyminiszterileg jóváhagyott alapszabályok leérkezése folytán hétfőn este tartotta meg alakuló és választó gyűlését. Megjelentek ez alkalommal *Görgey László* üzletvezető és egyszersmind a kör védnöke vezetése alatt *Stankovits Miklós* főfelügyelő, egyszersmind a gyűlés díszelnöke, *Temesváry Alajos* ellenőr, *Gianone Adolf* felügyelő, *Fürész Ferencz* főmérnök, *Krón Ignác* műhelyfőnök, *Rév Ödön* osztályfőnök, *Boros Károly* állomásfőnök, *Balázs Miksa* állomásfőnök, *Steiner Ferencz* szertárfőnök és *Richter Mátyás* fűtőházfőnök. Az érkező védnököt *Krösz Elemér* táv. felvigyázó fogadta, a gyűlés megkezdése előtt pedig *Édes József* kalauz tartott beszédet. *Görgey* üzletvezető megköszönve a kitüntető bizalmat, az ülést megnyitottnak mondta ki, mire *Temesváry Alajos* remek beszéd kíséretében fejtegette azokat az okokat, melyek egy altiszti kör megalakulását és létezését indokolják és kifejezve a kör védnökének a megjelentek hála nyilvánulását azért a nemes pártfogásért, melylyel az altisztek ügyét magáévá tette, buzdító beszédet tartott a jelenvoltakhoz, kérve, hogy a tiszteletet és szeretetet, mely ez estén oly impozánsul nyilvánul, tartsák meg továbbra is. „Emlékeztessse Önöket — mondá — erre azon férfunak arc képe, a kinek az altiszti kör megalakulását köszönhetik.” Erre széjjelvált a függöny és *Görgey* üzletvezető életnagyságu mellképe tűnt elő a megjelentek óriási éljenzése kíséretében. *Görgey* ismételten megköszönte a kitüntető bizalmat, biztosította a jelenvoltakat a továbbiak folyamán is pártfogásáról és indítványozta, hogy *Temesváry* remek és hangulatteljes beszéde jegyzőkönyvbe vételessék, a mi határozattá is lett.

A tulajdonképeni ülés ezután vette kezdetét. *Stankovits* főfelügyelő megnyitván az ülést, a kör ideiglenes tisztviselőit, élükön *Güttl Mátyás* elnökkel, felmentette a további működés alól és az új, állandó tisztviselői kar megválasztását tűzte napirendre. A titkos szavazás eredményeképp ezután kihirdette az elnök a következő eredményt. Megválasztattak: Elnöknek: *Güttl Mátyás* 62, alelnöknek *Demkó János* 55, *Kasza Sándor* 49, Polgár *Sándor* 32, *Póka Gyula* 16; titkárnak: *Debreczenyi Lajos* 53, jegyzőnek: *Levandovszky Béla* 52, Pénztárnok: *Csanálossy Lajos* 44, ellenőröknek: *Édes József* 27, *Roszik György* 23, *Fischinger Emil* 19, *Meliska János* 17, körgazdának: *Keresztury Márton* 12 szavazattal. A jegyzőkönyv hitelesítésére kijelöltettek *Kállay János*, *Bistey Gyula*. A választmány megalakulása, illetve a szavaza-

tok eredményének kihirdetése, tekintettel az idő előrehaladottságára, december 5-ikére halasztatott. Az így végleg megalakult körnek 132 tagja közül jelenlevő körülbelől 80 tag lelkes éljenzéssel vette tudomásul egy a történeteket, mint *Güttl Mátyás* elnöknek, a közgyűlés berekesztését kimondó határozatát.

Ezután a terített asztalhoz ültek a megjelentek és a hideg vacsorát kiegészítő bor mellett csakhamar megeredtek a toasztok. Elsőnek toasztírozott *Kun Bertalan* ellenőr, sok szerencsét és kitartást kívánva, az új kört és tisztviselőit éltette, *Szemerédy László* szép szavakkal emlékezett meg *Temesváry Alajos* buzgalmáról és rá, mint a kör megalapításában az elsőre, üritette poharát; *Dévényi Miklós*, lapunk belmunkatársa, *Görgey* üzletvezetőt éltette. A toasztozásnak hossza vége sem akart lenni, többek, így különösen *Kun Bertalan* és *Szemerédy László*, valamint a kör tagjai közül is igen sokan a többi megjelenteket éltették és gyakori felszólalásaikkal emelték azt a jó hangulatot, melyet *Vatai muzsikája* kísért. A vig és igazán fesztelen társaság éjfélig volt együtt.

— **A borsodmegyei gazdasági egyesület** folyó évi december hó 4 én délelőtt 9 órakor a vármegyeház nagytermében igazgató választmányi ülést, 11 órakor pedig ugyanott évi rendes közgyűlést tart a következő tárgyszorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A múlt ülés jegyzőkönyvének bemutatása. 3. Jelentés az állatdíjazásokról. 4. Az 1899-ik évi költségelőirányzat bemutatása. 5. Elnöki előterjesztések. II. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Jelentés az 1898-ik évi működésről. 3. Az 1899-ik költségelőirányzat bemutatása.

— **Ruhakiosztás.** A miskolczi izr. nőegylet vasárnap tartotta meg ruhakiosztási ünnepélyét a *Palóczy-utcai* *Chewra-Kadisa* nagytermében. Az egylet körülbelől 210 iskolásgyermeket látott el ez idén meleg téliruhával és lábbelivel. Az ünnepélyes kiosztás után dr. *Spira Salamon* magyar hitszónok szép beszédben mondott köszönetet az adományozóknak, majd *Ixel Soma*, az iskolaszék elnöke éltette lendületes beszédben dr. *Grósz Józsefnét*, mint az egylet nemesszivű s buzgó elnökét. Az izr. nőegylet által fenntartott *népkönyha* vasárnap délután lesz megnyitva az iskolásgyermek részére *felekezeti különbség nélkül*.

— **Földregés Miskolczon.** Hétfőn éjjel 1 órakor a *Betegvölgy-Sörház-utca*—*Avas* irányában kisebb mértékű földregés volt érezhető. Az összes ajtók, ablakok gyengén rezegtek. Nagyobb zajjal nem járván, természetesen az alvók figyelmét ez kikerülte, de „mégis mozog a föld.”

— **A pokrócz titka.** A tarjáni vásárra menő miskolczi czizmadiaik különös és titokteljes, borzalmas látványnak voltak tanui a tarjáni uton. Ugyanis hétfőn reggel Tarján felől szembe jött velök egy szekér, melyen különös laku tárgyak voltak egy pokróczal leborítva. Kíváncsiságból megkérdezték a szekér kocsisát, hogy mit visz a szekeren? A kocsis feleletül hirtelen fellebbentette a pokróczot, mire a nézők elibe iszonyu látvány tárult. Két fiatalember hullája feküdt a szekér-derekbán, vérbefagyva. A czizmadiaik most megkérdezték, kik azok? mi történt? Erre a kocsis azt válaszolta, hogy ezek safrányos legények (más vidéken csipkéseknak hívják őket) kik egymást Tarján határában agyonlőtték vasárnap éjjel, most pedig viszi őket *Mező-Csátra*. Ez a pokrócz titka. Hogy micsoda körülmény indíthatta őket egymás megilkolására, az titok. Lehet, hogy szerelemokozta párbaj, lehet, hogy közönséges civakodás szülte kölcsönös védekezés a tettelegesség ellen vagy rablógylkosság; annyi azonban bizo-

nyos, hogy e két nulla egy borzalmas, titokteljes dráma áldozata.

— **A kasszakirálynő és az ezüstkanál.** A kasszakirálynő városunk egyik kávéházában trónolt, a hol állítólag több bókot kapott, mint a mennyi pikkolót — a feketét és kapuczinert összevéve — fölirt. Sőt, ha hinni lehet a verzióknak, akadtak akárhányan, a kik Klondyke összes aranymezőit, az Indiák minden gyémántját és az összes fölfedezetlen földrészek gabonatermését akarták egy mosolyáért a lábai elé helyezni. És . . . A kaszirnőnek nem ez kellett, hanem az ezüstkanál. Az az ezüstkanál, amely annyi gentleman multját tette kétevéssé és amnyi derék ember szeplőtelenségét bizonytalanná. A kaszirnőt a gazdája följelentette, hogy egy ezüstkanalat ellopott. Berner alkapitány kivallatta, s a kaszirnő beismerő vallomást tett. A panaszt visszavonták ellene, de a rendőrségnél azt a tanácsot kapta, hogy jó lesz, ha szebb hazát keres. És a kasszakirálynő elment. Miskolcra annak az ezüstkanálnak emlékével, a mely nem volt hűtlen kollégáinak tradícióhoz . . .

— **Táncziskola.** Kinszky Károly táncztanító, a kit szeltében-hosszában csak „Kinszky-bácsi“-nak nevez a fiatalság s a ki már 28 év óta a legszebb sikerrel működik városunkban és Kassán, mint értesültünk, a kassai táncziskolai zárvizsgálatát december hó 10-én tartja meg a Schalkházszálló dísztermében, mely után újból Miskolcra jön s január elején megnyitja a táncztanítási tanfolyamot az Óvoda nagytermében.

— **Az áruló hajfűrt.** A bíróság asztalán, valaminő bűnügyi sorszámmal ellátva, fekszik a hajfűrt. Barna, selymes — elárulja, hogy micsoda hatalom van abban a hajtengerben, a melynek ez a fűrt egyik hulláma volt. A barna hajfűrt árulója lett tulajdonosnőjének és legfőbb tényezője egy érdekes bűnpörnek. Az eset, a mely most a bíróságot foglalkoztatja — amint levelezőnk írja — Apátfalván történt. Egy asszony ráunt az urára, másához szeretett volna menni. Fölfogadott egy cigányasszonyt, a ki vállalkozott reá, hogy — nevetésesen olcsó árért — az urát elteszi láb alól, vagy más módon megszabadítja a menyecskét tőle. Kért pedig ehhez a mütéthez: *tíz forintot*, azután egy hajfűrtöt a menyecske hajából (mert az világos, hogy babona nélkül nem mehet a dolog). Hajfűrt lett volna, de pénz nem: a menyecske tehát egy ur ismerésétől kért kölcsön. A cigányasszony késett a megbízás effektuálásával, a hitelező pedig megunt a várakozást: a menyecske apjához fordult, hogy fizesse ki a leánya adósságát. E közben a nyom a cigányasszonyhoz ért, a ki rövid vallatás után elmondott mindent. Ekkor már a dolog a csendőrség kezébe került. A menyecske sirva-ríva tagadott, tiltakozott minden gyanúsítás ellen, de akkor a cigányasszony előadta a hajfűrtöt. A szép vádlott még akkor is tagadott — a mire a vizsgálóbíró *szakértői szemlét* rendelt el arra nézve: csakugyan a menyecske hajából van-e az a hajfűrt. A szakértői szemle pedig kétségbevonhatatlanul beigazolta ezt a szomorú tény . . . A hajfűrt áruló lett. A fiatal menyecske ellen most folyik tovább a bűnvádi vizsgálat — az apátfalvi asszonyok pedig most még jobban hisznek a babonában, a mely azt is mondja: Asszony egy hajszálát ne adja másnak, mert ez az egy hajszál is veszte lehet . . .

— **Okulás a Krivány-esetből.** A Krivány-eset aktuálisá tette a törvényhatósági főszámvevők ügykörének reformját. Az ország összes főszámvevői a teendők megbeszélésére hétfőn értekezletet tartottak Budapesten, Pestmegye székházának dísztermében. Az értekezleten a törvényhatósági számvevőségek ügykörének és számvitelének egyöntetű szabályozása és ezzel kapcsolatosan a számvevőségi és pénztári tisztviselők javadalmazásának rendezése került szóba.

— **Betörések.** Az elmúlt héten a Csabai-kapuban, illetve a Gordon-utcában tegnapelőtt pedig a Zsolczi-kapuban próbáltak szerencsét Miskolc város és vidékének derék betörői. Mindkét helyről eredmény nélkül voltak kénytelenek eltávozni. A házbeliek még idejekorán észrevették a jó szándékot és a nagy zajra a betörők jobbnak láttak megugrani. Persze rendőrnek sem a Csabai-kapuban, illetve a Gordon utcán, sem pedig a Zsolczi-kapuban híre-hamva nincs. Ezen a tájékon minden feltartóztatás nélkül szabadon működhetnek a betörők. Minden további commentár nélkül ajánljuk azokat a helyeket a rendőrség figyelmébe.

— **Tolvaj asszony.** A tarjáni vásáron egy kétes erkölcsű paraszt asszony egy uri ember zsebéből véletlenül csinos tárczát sziveskedett kihuzni. Még pedig csinos tartalommal, a mennyiben 600 forint-ka volt benne. De ugy látszik, a tolvaj-jelölt a hirneves heő-csabai zsebmetsző-akadémiát még nem végezte el, mert annyira ügyetlenkedett, hogy uri emberünk még azon melegen megkapta és nem lévén hajlandó e sikertelen kísérletet az áldott véletlennek tulajdonítani, a vásári rendőrség közreműködésével annyira megrakta a tolvaj asszonyt, hogy az félholtan terült el az anyaföldön. Legalább ugy látszott, de a halás publikum csalatkozott, mert a jól összevert asszony szépen felkelt, ruhát rendbehozta és flegmatice hazaballagott. Tolvaj asszonyunk tehát szivós életű, mint a macska. Ha a csabai zsebmetsző-akadémiát elvégzi, szép jövőre lehet kilátása.

— **Párbeszéd a nagy trafikban.** Egy úr: Jónapot kívánok.

Trafikos: Jónapot! Mivel szolgálhatok?!

Egy úr: Kérek egy doboz világos purzicsánt.

Trafikos: (Fixirozva) Nincs! csak barna.

Egy úr: Akkor kérek 2 doboz „hülznit“ és egy doboz világos purzicsánt.

— Trafikos: Kérem szépen; azonnal, nagyon szívesen; . . . tessék!

Megtörtént pedig ez a párbeszéd a különlegességi trafikban, a hol t. i. finom cigaretták-hüvelyeket is árulnak . . .

— **Köszönetnyilvánítás.** Éder Elek, kir. közjegyző ur, a hadastyán-egylet dísztagja, az egylet céljaira 20 forintot volt szíves adományozni, melyért fogadja ez uton is az egylet halás köszönetét. Miskolc, 1898. november hó 28-án. Csányi László, elnök.

— **Elismerés.** Weisz Mátyás polgártársunkat a vendéglősök országos szakbizottságába megválasztották. Ez a választás a vendéglősök országos kongresszusán való eredményes működésének elismerésül szolgál. Weisz Mátyás ugyanis résztvett abban a küldöttségben, mely Falk Miksa országgyűlési képviselő vezetése alatt a pénzügy-miniszternél tisztelgett s a miniszter előtt Weisz Mátyás tolmácsolta meggyőző szavakkal a vendéglősök sérelmeit.

— **Köszönöm, hogy elhoztak.** Csak azoknak lehet fogalmuk a legsötétebb éjszakáról, a kik a petroleumvilágítási vállalat úgynevezett *holdas éjszakáit* ismerik. Tegnap is egy ilyen holdas éjszaka volt hold nélkül, a mennyiben a petroleumvilágítási vállalat nem gyújtotta meg a lámpáit, a holdnak pedig nem tetszett kisütni. Két rendőr — az őrző — baktatott a korcsolyázó-tér felé vezető uton. Hang után ment a rendőri tapintat.

— Segítség! — kiáltá egy hang.

— Hol van? Itt vagyunk! — felelték a rendőrök.

— Itt! — hangzott újra a sötétebből.

Hosszas keresés s botorkálás után egy alakra bukkantak a rend éber őrei. Az alak a földön hempergett dideregve.

— Megfagy itt!

— A' mán nem vóna szép.

— Hát hogy került ide?

— Hoztak!

— Honnan?

— La-odalomból.

Ezt mondva, a rendőrök elkapták a férfi kezét lábát s megindultak vele.

— Mit csinálnak velem?

— Visszük!

— Hova?

— Be.

A férfi egy szót sem szólt többet a városházaig, hol a rendőrök szuszogva tettek le. Az őrmestert felverték álmából.

— Vendégöt hoztak?

— Azt.

Az őrmester a kézilámpással a szemé közé világít a vendégnek.

— Nini, hiszen ez Czupák Pétör . . .

A férfi fölébredt. Zavartan bámult a rendőrökre. Látszott, hogy becsőcsintött egy kissé.

— Talpra hé! — mordult rá az egyik rendőr mérgesen.

A férfi zavartan pislantott hol az egyikre, hol a másikra, majd fölkapta a fejét.

— No, no, tudom én, mi az illendőség. Köszönöm, hogy elhoztak!

Ezzel sarkon fordult s ment nyugodtan a czellája felé. Onnan még visszaszólt:

— Köszönöm, ne világítson őrmester ur. Ősmeröm itt a járást sötétbe is!

x **Kiváló finom apró tea-sütemény** egy kilogramm 2 frt, egy finom *puha meggyortorta* 50 kr., egy kilogramm francia praliné (töltött csokoládé-bonbon) 2 frt a *Megay* Róbert *csukrásdájában* Miskolczon.

Dőre . . .

Dőre, ki hiszi, a világ
Másképp főnn sem alhat;
Hogy igazság, jog létezik
S az ember nem állat!

Kötözni való az ilyen:

Isten úgy segítjen!

— . . . Különbben manapság erre

Elég már egy »Éljen!« . . .

Mikulás.

Színház, irodalom, művészet.

* * Színház. Pénteken telt ház előtt általánosságban sikerültnek mondható előadással ment a klasszikus és örökszép „*Romeo és Julia*“, a czimszerepben *Könyves* Jenővel és *Gazdy* Arankával. Mindketten buzgósággal, részleteiben az előadásnak sikerrel is láttak el szerepüket, a közönség több ízben ki is tapsolta őket. A többi szereplők közül különösen *Palágyi* tünt ki, kinek nem eléggé dicsérhető *Merkuczió*-ja a haldoklás jelenetében valósággal mintaalakítás volt.

Szombaton és vasárnap ezidén harmadszor, illetve negyedizben gyönyörködött a nézőteret mindkét este zsufolásig megtöltő közönség a „*Gésák*“ mindvégig legnagyobb dicsérettel és elismeréssel színrehozott előadásában, melynek élvezetességét mi sem bizonyíthatja jobban annál, minthogy azt a kar tevékeny és különösebben „télenségre karhozott“ tagjainak folytonos diskurzusa és nevetése sem tudták csökkenteni.

Hétfőn, Kövesi énekesbohózátát, a „Vigéczek*-et játszották népelőadásul, félárban. A szereplők közül különösen kivált *Tomcsányi Ruzsi Gizike* naiv szerepében; szerfelett kedves és csinos kis bakfisleányka volt. *M—s.*

* **Színházi műsor.** Szerda, nov. 30. „*Háló-kocsik ellenőre*“, bohózát (előszőr.) — Csütörtök, december 1. Ugyanaz (másodsor). — Péntek, decz. 2. „*Dreyfus kapitány*“, színmű (félárban). — Szombat, decz. 3. „*Gésák*“, operett (ötödször). — Vasárnap, decz. 4. Ugyanaz (hatodsor.)

** **Kilométer táblázat.** Egy olyan hézagpótló könyv hagyta el nemrég a sajtót, mely nélkülözhetetlen a bíróságok, anyakönyvvezetők, jegyzők, pénzügyőrök, csendőrség stb.eknél, sőt felette ajánlatos magánosak részére is: „*Borsodvármegye községeinek egymástól távolságát feltűntető kilométer táblázat.*“ Szerkesztette: *Horváth Béla* kir. mérnök. A 460 oldalas könyv betűrendben tünteti fel egész Borsodmegye községeinek (a pusztákat és tanyákat sem véve ki) egymástól távolságát és beosztása olyan egyszerű, hogy a legkisebb nehézség nélkül, az első tekintetre, bárki is megtalálhatja benne a keresett távolságot. A könyv megrendelhető kiadóhivatalunknál (*Wagner és Szelényi nyomda*). Ara 2 frt.

CSARNOK.

Oszszel.

Lehullt a falevél
Elhagyatott az ág,
Rajta estelenként
Sir a halálmadar.

A zokogó szélben
Rémesen hallani. —
Temetnek nem soká,
Meghal itt valaki!

Temetnek nem soká,
Zajtalanul, csendben.
És ez a temetés
Olyan fájó nekem.

Ugyan, hogy ne volna,
Mikor én temetek . . .
Letűnt szép reményim
Bucsuzom tőletek

Nagy Ferencz.

Szerkesztői üzenetek.

— A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol és kéziratokat vissza nem ad. —

„Egy öngyilkos.“ Kevés átjavítással közzéteszszük. „Emlékszel-e.“ Szintén a közlendők sorába tettük. Egy bájos ismeretlen. Levelet átadtuk az illetőnek, a ki igyekezni fog megfelelni kívánalmainak.

K. Miklós. Nagyon nehéz dolog az e fajta becsületbeli kérdést elintézni, a midőn a körülmények ismeretlenek s a tények nem elég világosak. Nem is értettük meg egészen s őszintén szólva, ha levele után kell itélkeznünk, akkor egyedül ön a hibás.

Kis kíváncsi. Mit szól a problémához? Avagy „a mór megtette köteleességét, a mór mehet?“ Nagy F. Sziveskedjék befáradni hozzánk egyik délután.

G. Kolozsvár. A mi késik, nem mulik!

B—a. Szerkesztői üzenetünkkel valószínűleg egyidejűleg veszi levelünket is, melyben részletesen meg van írva minden. Üdvözlét.

Kérdzősködő. Hogy miből származik ez a magyar szó, hogy „szekör“? Valóban nem tudjuk, hogy miből, miután ilyen magyar szót nem ismerünk. Tükör, ökör . . . stb., azok mind ismeretes „kör“-ök előttünk, de a „szekör“, az ismeretlen fogalom.

L—n I—a. Carolus irta.

Buzavirág kisasszony. Későn kaptuk a levelet s így csak jövő számunkban válaszolhatunk.

Egy kis falusi leány. Válaszunk: minden verset, a mely megüti a közölhetőség mértékét, közlünk. Természetesen, míg nem látjuk a küldeményt, addig bírálatot sem mondhatunk.

Szabó Lajos. Fontosabb üzenet Önök is szól a — hazaftas versekre nézve. A „Melyik győz“-ről jövő számunkban mondjuk meg véleményünket.

Ház mesternői állást
elfogad nagyobb bérházban egy
özvegy nő.

Czim a kiadóhivatalban.

3426. sz.

tkv. 1898.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az edelényi kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Borsod Miskolci Hitelbank** végrehajtatónak **özv. Szurdoki Jánosné** mint gyám és trsa végrehajtást szenvedett elleni 85 frt tőkekövetelés s járuléka iránti ügyében az edelényi kir. jbiróság területén levő Boldva község hatáiban fekvő, a boldvai 116. sz. tjkyben A) I. 1. sor sz. a. foglalt Szurdoki István, ifj. Szurdoki János, kiskoru Szurdoki Lajos kiskoru Szurdoki Erzsébet Palóczky Mihályné tulajdonát képező egész ház, udvar és kertre a végrehajtási törv. 156. §. alkalmával 320 frt kikiáltási árban az árverés ezennel elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1898. évi decz. hó 24. napján d. e. 9 órakor** Boldva község házában meg tartandó árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsértékének 10%-át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Edelényben, 1898. évi okt. hó 19-én.
A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Dömötör, kir. albirói h.
Rácz Ernő, kir. jbiró.

Egy megbízható

miskolci iparos szerény fizetés mellett
pénzbeszedői, irodaszolgái vagy más ehez
hasonló állásra ajánkozik. Kivánatra
biztosítékot is nyújt.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

3436. szám

tkv. 1898.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az edelényi kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Borsod Miskolci Hitelbank** végrehajtatónak **Szurdoki Jánosné** mint gyám és trsa végrehajtást szenvedett elleni 113 frt tőkekövetelés s járuléka iránti végrehajtási ügyében az edelényi kir. járásbiróság területén levő Boldva község hatáiban fekvő a boldvai 593. sz. tjkönyvben A) I. 1—8. sor sz. a. ingatlanokból a Szurdoki János B) 2. alatti, illetve Szurdoki János kiskoru, Szurdoki Lajos kiskoru és Szurdoki Erzsébet Palóczky Mihályné B) 5., 6., 7. alatti 1/2 rész illetményre 1200 frt kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1898. évi decz. hó 28. napján d. e. 9 órakor** Boldva község házában meg tartandó árverésen a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Edelényben, 1898. évi okt. 19-én.
A kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Dömötör, kir. albiró h.
Rácz Ernő, kir. jbiró.

A

téli idényre

nélkülözhetlen minden kerékpárosnak

Schweitzer Testvérek

„KOLUMBUS“
kerékpár-állványa,

mely a legalkalmasabb a kerékpár téli elhelyezésére, hogy a kerék-gummik jól átteleljenek.

A legalkalmasabb a kerékpár tisztításához, mert erre helyezve, a kerékpár szilárdan áll, nem mozog, nem inog és mindkét kerék szabadon forgatható.

Egyaránt alkalmas minden férfi és női kerékpárhoz.

Egy darab ára helyben 1 frt 60 kr, postán bérmentve küldve 2 frt. Megrendelhető bármely üzletünkből.

Használt kerékpárok javítását, nikkelezését, emailirozását a téli idényben leszállított áron eszközöltetünk.

Régi modellű kerékpárokat kívánság szerinti formákra a legjutányosabb árban átalakítunk.

Részletes varrógép és kerékpár képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Teljes tisztelettel:

Schweitzer Testvérek.

A BORSOD-MISKOLCZI HITELBANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG MISKOLCZON

elfogad **PÉNZBETÉTEKET**

takarékpénztári könyvecskékre

4 $\frac{1}{2}$ %-os kamatoztatással évi bentartás,

4%-os kamatoztatással rövidebb időre.

Pénztári jegyekre

3 $\frac{6}{10}$ %-os kamatoztatással.

Valamennyi betétek után a törvényes 10%-os tőkekamatadót a bank fizeti.

Kölcsönöket

váltókra, betáblázásra, értékpapírokra az időszerinti kamatlábszámokhoz képest legolcsóbb kamatok mellett adunk.

Az igazgatóság.

Homoki szőlőtelepítőknél igen fontos.

A cég 17 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amelyben ma már sok nemes és vadon csemetét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfaállománya ez-uttal 500.000 ezer db; vadonca-állománya 8 millió. A cég évenként 4500-5000 rendelőknek küld szállítmányokat. A gyümölcsfa-iskola teljesen homoktalajon létesült s így az főként a homoki szőlőtelepítőknél kiveses háza

azért, mert mint tudva van, a homoktalajból kikerült fa a homokföldön éppen úgy, mint az agyagos, köves talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakódás vagy túlságosan kövérített talajban állítatik elő. A gyümölcsfajok bodogult **Bereczki Máté** mezőkovácsházi hírneves telepítői valók. **Ugy magas-dereku, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszi-baraczk, kajszin-baraczk, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből.** Az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép csemeték darabja azok erőssége szerint 15 krtól 40 krtig. A 4-5 éves igen erős, koronás sorfák darabja 45-50 kr. Nagyban vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból táblaírtás folytán 1-2-3-4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 5-7-10-15 krtig, melyek gazdag gyökerzetükkel fogva főként nagyban telepítéshez olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fentirt minőségű csemeték vadoncaival is bármely számban és erősségekben megrendelhetők a fentirt czégnél. A gazdag gyökerzetű vadoncaik 100%-os azok erőssége szerint 5-8 krtól 19 krtig terjed. Nagyobb vételnél 5-10-15%-os engedmény. — Levél-cím:

UNGHVÁRY LÁSZLÓ gyümölcsfa-iskolája, Czeplédén.

!! Tessék árjegyzéket kérni !!

3427. szám.

tkv. 898.

Árverési hirdetményi kivonat.

Az edelényi kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a **Borsod-Miskolczi Hitelbank** végrehajtónak **Szurdoki András** végrehajtást szenvedett elleni 261 frt tőkekövetelés s járuléka iránti végrehajtási ügyében az edelényi kir. bíróság területén levő Boldva község határában fekvő a boldvai 593. sz. tjkvben A I. 1-8. sor sz. a. ingatlanokból a Szurdoki András, illetve Szurdoki Andrásné szül. Senyei Erzsébet B) 3., illetve 8. alatti $\frac{1}{4}$ rész illetményre 1248 frt kikiáltási áron az árverés ezennel elrendeltetett és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1898. évi decz. hó 28. napján d. e. 9 órakor** Boldva község házában megtartandó árverésen a kikiáltási áron alul is eladni fognak. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsértékének 10% át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Edelényben 1898. okt. hó 19-én.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Dömötör, kir. albiró h.
Rácz Ernő, kir. bíró.

Teljesen ártalmatlan.

Antiseptikus és higienikus

HÖLGY-ÓVSZER.

Teljes biztos hatással, használatban kiméletes és nem kelnek többé semminemű gyöngödtelen és ártalmas gumi- vagy spongya ezikkok. **1 doboz (12 db) 1 frt 50 kr., pontos használati utasítással 1 frt 75 kr. előleges beküldés után bérmentve.**

Kapható a feltalálónál

LÁSZLÓ JÓZSEF gyógyszerésznél Maros Ujvár. (Erdély.)

Budapesti főraktár:

Török József gyógyszerész, Király-utca.

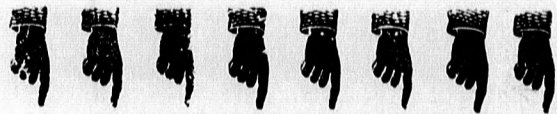
Kerpel, Fehér gyógyszertár Lipót-kört 28. sz.

Bárhová discret szétküldés. (Telefon 3617.)

Miskolczi raktár:

Baruh Gyula, oroszlan gyógyszertárban.

Czél szerű és kiméletes.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legdrágábbakéi

Ára darabonként 3 frt.

Jótállás mellett, míg a készlet tart. — Hozzá ezüstös óralánc 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől ment. Tartós és pénz megtakarító.

Darabja 3 forint.

A penge *** esillagos acézból és a többi részei alpacéból vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál BUDAPEST. V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 db után egy ingyen küldetik

HOFF maláta-

készítményei
gyengék és betegeknek.

Hoff János

maláta egészségi itala.

Általános elgyengülésnél, az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell- és gyomorbántalmaknál, nemkülönben a lábadozóknak legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere.

Egy palaczk ára 75 kr. —
Öt palaczk **bérmentve 3.75 kr.**

Tíz éve, vagy már régebb idő óta használom az Ön maláta egészségi sörét és egyéb malátakészítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleségemnek visszaadták az egészségét.

Bögré, Bécs, Hofmühlgasse.

Hoff János

sűritett malátakivonata.

Tüdőbajoknál, gégehurutnál, ugymint idült köhögésnél; főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes.

Egy üveg ára 1 frt. — Öt üveg **bérmentve 5 frt.**

Malátakivonat készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg malátakivonatot, 1 font malátacsokoládét és 2/2 zacskó malátakivonat mell-cukorkát.

Fischer G. őrnagy, N.-Várad.

Hoff János

maláta egészségi csokoládéja.

Gyengeségnél, vérszegénységénél, idegességnél, álmatlanságnál, étvágytalanságnál kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják.

Egy csomag ára 1 frt.

Maláta-csokoládéja a legkitűnőbb, a mit ismerék. Ezen kellemes italt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkórúknál és általános gyengeségnél mindenkor jó eredménnyel alkalmazom.

Dr. Nicolet orvos, Triebel.

Hoff János

malátakivonat mell-cukorkái.

Köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurutnál utólrhetetlen hatása. A valódi maláta mell-cukorkákat emésztési zavar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni.

Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó 30 kr.

Csodálatos volt malátakivonat mell-cukorkáinak hatása makacs köhögésem ellen.

Zedlitz-Neukirch lovag,
Waldenburg.

Czukorkái feleségem köhögésén és asthmikus bántalmain kitűnően segítenek.

Busch plébános, Weischütz.

Raktár Miskolczon: *Baruch Gyula, Rácz Jenő, Kellner E., Balog József, Nemes Árpád* gyógyszerértáiban, *Szabó Béla* drogua-üzletében; *Máhr Károly, Hesz Jenő* csemege- és fűszerkereskedésében.

Magyarországi kizárólagos főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerértára Budapest, Király-utca 12. szám.

Közlemények árjegyzékkel ingyen és bérmentve.

THÉK ENDRE zongoragyára és főraktára

BUDAPEST,

Üllői-ut 66. sz.

Fiók-raktárak:

Temesvár, Arad,
Szeged, Kassa, Miskolcz,
Nagyvárad,
Kolozsvár, Győr, Baja stb.

Zongoragyárom a legkiválóbb hazai és külföldi erővel rendelkezik, nem kimélvén semmit, hogy ezen újabb vállalatom, amely egyedüli, ahol önállólag készítettnek zongorák az országban. Ezen magyar iparnak életképessége a külföld hasonmú legjobb gyáraival elbirja már ma is a versenyt, sőt egyes részekben azt az újabb vivmányu kiegészítő részei folytán felül is mulja.

Ilyen azon szabadalmazott aluminium hur pánczékeret, melynek segedelmével és több mással a hang dallamszerűsége ez idő szerint egyedüli a szép csengésével, amit legkiválóbb tanáraink elismernek.

Zongoráim azonfelül, hogy kivitelükben a legjobbakkal egyenrangúak, árban szintén versenyképesek, habár a legolcsóbbakkal, melyek a hazai piacot a külföldről elárasztják, versenyezni nem szándékom, a legnagyobb választék van készletben a főraktár és fiókraktárakban, hogy a nagyközönség lássa, miszerint a magyar ipar tud a szolid iparok bármelyikével versenyezni, különösen a jó és szép munkák terén, a művészettel egyetemben.

Ennek folytán kérem gyártmányaim figyelemre méltatását, melyek megtekinthetők a **miskolczi zenedében.**

Thék Endre.